

Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

BM-II.059.1.527.2024

Warszawa, /elektroniczny znacznik czasu/

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na interpelację nr 5148 Pani Posłanki Katarzyny Osos w sprawie problemów w funkcjonowaniu domów pomocy społecznej, proszę przyjąć poniższe wyjaśnienia.

Zgodnie z przepisami ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2024 r. poz. 1283, z późn. zm.) domy pomocy społecznej prowadzone są w ramach zadań własnych przez gminy lub powiaty, przy czym domy gminne finansowane są ze środków własnych gmin (w tym z odpłatności mieszkańców i ich rodzin), zaś domy powiatowe ze środków własnych powiatu (w tym odpłatności mieszkańców, ich rodzin oraz gmin) i dofinansowywane z budżetu państwa. Domy regionalne mogą być finansowane jako zadanie własne lub dofinansowywane z budżetu państwa.

Podkreślenia wymaga jednak fakt, że prowadzenie domów pomocy społecznej jest zadaniem własnym jednostek samorządu terytorialnego, a pracownicy tych jednostek są pracownikami samorządowymi.

Przepisy ustawy o pomocy społecznej, jak i aktów wykonawczych, odnoszą się ogółem do domów pomocy społecznej i określają minimum funkcjonowania tych jednostek w kwestii wsparcia udzielanego mieszkańcom. Nadzór nad realizacją zadań samorządu gminnego, powiatowego i województwa, w tym nad jakością działalności jednostek organizacyjnych pomocy społecznej oraz nad jakością usług, dla których minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego określił standardy, a także nad zgodnością zatrudnienia pracowników jednostek organizacyjnych pomocy społecznej z wymaganymi kwalifikacjami sprawuje wojewoda. Jednostki niespełniające standardów, nie otrzymują zezwolenia na prowadzenie działalności lub zezwolenie to może zostać im cofnięte.

W kwestii wynagrodzeń kadr pomocy społecznej należy wspomnieć, że podjęto działania nad rozwiązaniami systemowymi w zakresie możliwości wsparcia finansowego wynagrodzeń pracowników służb społecznych, w tym także pracowników domów pomocy społecznej, ze środków budżetu państwa.

Do ustawy o pomocy społecznej wprowadzono zmianę, która umożliwiła przyjęcie przez Radę Ministrów Uchwały nr 62 z dnia 19 czerwca 2024 r. w sprawie ustanowienia rządowego programu „Dofinansowanie wynagrodzeń pracowników jednostek organizacyjnych pomocy społecznej w postaci dodatku motywacyjnego na lata 2024–2027”. W 2024 r. środki przyznano w okresie 1 lipca do dnia 31 grudnia 2024 r. W ramach Programu, zatrudnieni na podstawie umowy o pracę pracownicy domów pomocy społecznej nabyli prawo do dodatku motywacyjnego w wysokości 1 000 zł brutto miesięcznie w okresie od 1 lipca 2024 r. do 31 grudnia 2027 r. Na wypłaty dodatków dla 56 884 pracowników domów pomocy społecznej uruchomiono środki w wysokości ponad 393 mln zł.

Jeśli zaś chodzi o personel medyczny zatrudniony w tych jednostkach, to z uwagi na międzyresortowy charakter zagadnień związanych ze świadczeniem usług pielęgniarstwa

w domach pomocy społecznej oraz różnym statusem pracowników medycznych zatrudnionych w tych placówkach i w podmiotach ochrony zdrowia, ewentualne zmiany w tym zakresie wymagają stosownych działań będących w kompetencjach Ministra Zdrowia. Dlatego też kwestia ewentualnych zmian uregulowań prawnych dotyczących pracowników medycznych, zatrudnionych w domach pomocy społecznej, będzie podjęta w zależności od uzgodnień z Ministrem Zdrowia. Prace w tym zakresie toczą się również w Międzyresortowym Zespole do spraw systemowych rozwiązań związanych z opieką nad osobami starszymi

Pragnę wskazać, że postulat uwzględniania m.in. osób zatrudnionych na umowy cywilnoprawne w zespole terapeutyczno-opiekuńczym w DPS obowiązuje w aktualnym porządku prawnym. Zmieniony przepis rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej, § 6 ust. 2 pkt 3, wszedł w życie 1 listopada 2023 r., na mocy rozporządzenia z dnia 27.10.2023 r. (Dz.U. z 2023 r. poz. 2355). Zgodnie z jego aktualnym brzmieniem, przy ustalaniu wskaźników zatrudnienia uwzględnia się również wolontariuszy, stażystów, praktykantów oraz osoby odbywające służbę zastępczą w placówce, a także osoby wykonujące pracę na podstawie umów cywilnoprawnych, jeżeli pracują one bezpośrednio z mieszkańcami DPS; przy wyliczaniu wskaźnika udział tych osób nie może przekroczyć 20% ogólnej liczby osób zatrudnionych w zespole terapeutyczno - opiekuńczym, a także pracowników pierwszego kontaktu zatrudnionych na stanowiskach administracyjnych lub obsługowych, w wymiarze proporcjonalnym do czasu, w jakim koordynują działania wynikające z indywidualnego planu wsparcia mieszkańca placówki.

Zgodnie z wytycznymi dotyczącymi realizacji projektów z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus w regionalnych programach na lata 2021–2027 (załącznik nr 2 – Wsparcie realizowane przy wykorzystaniu potencjału i zasobów DPS), finansowane mogą być niektóre działania mające na celu otwieranie placówek realizujących usługi w formie instytucjonalnej:

- realizacja i koordynacja usług środowiskowych w różnych formach;
- utworzenie i wsparcie funkcjonowania w strukturze DPS miejsc pobytu dziennego wraz z usługami;
- utworzenie i wsparcie funkcjonowania w strukturze DPS mieszkalnictwa treningowego i wspomaganego wraz z usługami;
- przekształcenie miejsc długoterminowej instytucjonalnej i całodobowej opieki w miejsca opieki wytchnieniowej – w formie krótkookresowego pobytu;
- udostępnienie osobom niezamieszkującym w DPS zasobów w postaci: pomieszczeń terapeutycznych, pomieszczeń służących rehabilitacji, wraz z niezbędnym wyposażeniem celem realizacji zajęć terapeutycznych;
- działania ukierunkowane na usamodzielnienie mieszkańców DPS przez realizację indywidualnych planów usamodzielnienia.

W zakresie działań finansowanych ze środków EFS+ nie jest możliwe pokrycie kosztów związanych z budową, adaptacją i remontem budynków i pomieszczeń w budynkach, w których jest prowadzona długoterminowa opieka całodobowa. Powyższe zapisy wynikają z realizowanej idei deinstytucjonalizacji usług społecznych.

Istnieje także możliwość ubiegania się o środki z rezerwy ogólnej budżetu państwa. Również w tym przypadku jednostka samorządu terytorialnego prowadząca bądź zlecająca prowadzenie domu pomocy społecznej może skierować wniosek o środki na remont

placówki do właściwego wojewody, który z kolei – jeśli uzna wniosek za zasadny - może wystąpić do Ministra Finansów o przyznanie dotacji z rezerwy ogólnej.

Ponadto przepisy ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2020 r. poz. 426, z późn. zm.) przewidują możliwość ubiegania się o dofinansowanie ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych robót budowlanych w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane (Dz. U. z 2024 r. poz. 44, z późn. zm.) dotyczących obiektów służących rehabilitacji, w związku z potrzebami osób niepełnosprawnych.

Kwestia niepodjętych depozytów mieszkańców domów pomocy społecznej wykracza poza właściwość Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej. Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej wystąpił z wnioskiem o uregulowanie tego zagadnienie do Ministra Sprawiedliwości.

W Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej powołano ponadto Zespół do spraw reformy systemu pomocy społecznej złożony z ekspertów, praktyków oraz osób ze świata nauki. Członkowie zespołu dokonają przeglądu funkcjonujących w systemie pomocy społecznej rozwiązań, by poprzez wyznaczenie obszarów i kierunków zmian wypracować propozycje system ten reformujące. Przygotowana na tej podstawie reforma powinna doprowadzić do integracji różnych form wsparcia oraz współpracy pomiędzy instytucjami państwowymi, samorządami, organizacjami pozarządowymi i lokalnymi społecznościami, co przyczyni się do zwiększenia skuteczności podejmowanych działań pomocowych, a także polepszenia warunków pracy pracowników jednostek organizacyjnych pomocy społecznej.

Z wyrazami szacunku

z up. Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

Katarzyna Nowakowska

Podsekretarz Stanu

/-kwalifikowany podpis elektroniczny-/